

At organisere det frie:
Regionalarkivernes strategi
for afleveringer af
privatarkiver

Lovgivningen

Lov om offentlige arkiv nr. 77/2014

16. pgf. Privatarkiv

Et offentligt arkiv har tilladelse til at modtage arkivalier fra andre end afleveringspligtige for bevarelse og som ejendom hvis de menes at være af vigtig betydning for arkivets rolle iflg. pgf. 13. Under specielle omstændigheder er et offentligt arkiv tilladt at modtage denslags arkivalier med forbehold om at de bliver ikke gjorde tilgængelige i en vis tid, men fristen kan længst være 80 år og det er tilladt at fastsætte forskellige tidsbestemmelser om almenhedens tilgængelighed på den ene side og på den andre side videnskabsmænd i den 37. pgf. 8 art. forstand. Ellers gælder disse loves bestæmmelser om tilgængeligheden til denslags arkiv efter det som det kan anpasses.

Når en persons ejendom går over til statskassen iflg. arvelovens pgf. 55. skal dens arkivalier, hvis nogen findes, afleveres til Islands Nationalarkiv. Nationalarkivaren har hjemmel at overdrage en anden samlingsinstitution opbevarelsen af arkivalier som Nationalarkivet kan evt. komme i besiddelse af iflg. denne bestemmelse.

Nationalarkivaren skal forestå at man gør en aftale mellem offentlige arkiv og andre institutioner som sagen vedkommer om hvordan bevarelsen af privatarkiver kan optimalt gå til i det offentlige.

Regionalarkiverne

Det første regionalarkiv i Island blev stiftet som lokalhistorisk arkiv i Skagafjörður i 1930'erne.

Med lovgivningen om regionalarkiver i 1947 blev det også til et offentligt lokalforvaltningsarkiv.

Regionalarkivernes hovedopgave fra begyndelsen har været indsamling og bevaring af privatarkiver.

Strategi: Modtage det som bydes og det som falder arkivarerne tilfældigt ind.

Ejerne bestemmer

Om arkivet stykkes ned, eller destrueres delvist.

Hvor man afleverer arkivet, i stykker eller i sin helhed.

Stakkels arkivaren kan rådgive, men ejerne bestemmer.

Hvorfor strategi? Og hvad for en strategi?

For at redde privatarkiverne. Tilfældigheder skal ikke bestemme. Historisk vidnesbyrd fra privatarkiver er vigtigt ligesom fra offentlige arkiver.

En faglig arkivar må holde hovedet koldt.

For at få bevillinger til privatarkivvirksomheden må man vide hvad man skal gøre.

En lokalstrategi er vigtig, men må koordineres med de andre arkiv.

Riksarkivet i Norge har udviklet dette:
Retningslinjer for bevaring av privatarkiv

Privatarkivstrategi

Tre regionalarkiv i Island har utviklet en egen privatarkivstrategi i samarbejde efter forebilleder fra Norge:

Árnessýsla, Kópavogur og Mosfellsbær.

<https://www.arkivverket.no/forvaltning-og-utvikling/arkiver-fra-privat-sektor/forste-nasjonale-strategi-for-privatarkiv>

Vilhelm Lange, Dag Mangset,
Øyvind Ødegaard:
*Privatarkiver. Bevaring og
tilgjengeliggjøring.* Oslo 2001
Riksarkivaren, skriftserie 11.

Enskilt eller privat – elektroniskt eller manuellt? Rapport från nordiskt privatarkivseminarium Helsingfors 26.-28. november 2007. Red. Kenth Sjöblom & Marja Pohjola.

http://riksarkivet.se/Sve/Publikationer/Filer/Benchmarking%20privatarkiv_1.pdf